

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา 1) ปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านบ้านหนองเรียงกับบ้านศาลาประชาคม 2) เปรียบเทียบปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านระหว่างบ้านหนองเรียงกับบ้านศาลาประชาคม และ 3) เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านระหว่างบ้านหนองเรียงกับบ้านศาลาประชาคม เป็นการวิจัยแบบสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มประชาชนและอาสาสมัครสาธารณสุขในหมู่ที่ 1 และ หมู่ที่ 12 ตำบลท่าข้าม อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร จำนวน 240 คน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยแบบสอบถาม ระยะเวลาในการศึกษาระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ.2554 ถึงเดือน มิถุนายน พ.ศ.2554 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป นำเสนอข้อมูลด้วยค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับคะแนนในแต่ละด้านของทั้งสองหมู่บ้านด้วย ค่า t-test โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ($P < 0.05$)

สรุปผลการวิจัย

1. กลุ่มประชาชน

1.1 ประชาชนหมู่ที่ 1 บ้านหนองเรียง พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่า เพศชาย เป็นเพศหญิง ร้อยละ 62.9 เป็นเพศชาย ร้อยละ 37.1 และมีช่วงอายุระหว่าง 30-39 ปี ร้อยละ 29.4 อายุระหว่าง 20-29 ปี และมีอายุ 50-59 ปี ร้อยละ 18.8 ค่าเฉลี่ยของอายุของประชาชน คือ 38.96 ปี มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุเท่ากับ 13.564 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 99.0 และนับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 1.0 สถานภาพสมรส มากที่สุดร้อยละ 61.0 สถานภาพหม้าย ร้อยละ 28.6 สถานภาพโสด ร้อยละ 9.5 และสถานภาพแยกกันอยู่ ร้อยละ 1.0 สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 67.6 ชั้นมัธยมศึกษา ร้อยละ 21.9 ระดับอนุปริญญา ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป และไม่ได้รับการศึกษา ร้อยละ 3.8 เท่ากัน ระดับอนุปริญญา ร้อยละ 2.9 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 50.5 ประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 23.8 เป็นแม่บ้าน ร้อยละ 12.4 ประกอบอาชีพค้าขาย ร้อยละ 7.6 อาชีพ

รับราชการ ร้อยละ 5.7 รายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายของครอบครัว ร้อยละ 81.9 และมีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายของครัวเรือน ร้อยละ 18.1

1.2 ประชาชน หมู่ที่ 12 บ้านศาลาประชาคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชายคือ เพศหญิง ร้อยละ 62.9 เพศชาย ร้อยละ 37.1 มีช่วงอายุระหว่าง 30-39 ปี ร้อยละ 29.4 รองลงมา มีอายุระหว่าง 20-29 ปี และมีอายุ 50-59 ปี ร้อยละ 18.8 ค่าเฉลี่ยของอายุของประชาชน คือ 38.96 ปี มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุเท่ากับ 13.564 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 75.2 และนับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 24.8 สถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 79.0 สถานภาพสมรสหย่า ร้อยละ 12.4 สถานภาพสมรสโสด ร้อยละ 5.7 สถานภาพสมรสแยก ร้อยละ 1.9 และสถานภาพสมรสหย่า ร้อยละ 1.0

1.3 สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 61.9 การศึกษาชั้นมัธยมศึกษา ร้อยละ 24.8 ไม่ได้รับการศึกษา ร้อยละ 9.5 ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ 2.9 และระดับอนุปริญญา ร้อยละ 1.0 ประกอบอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 52.4 ประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 21.9 อาชีพค้าขาย และรับราชการ ร้อยละ 12.4 และอาชีพรับราชการ ร้อยละ 1.0 มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายของครอบครัว ร้อยละ 78.1 และมีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายของครัวเรือน ร้อยละ 21.9

2. กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข

2.1 อาสาสมัครสาธารณสุข หมู่ที่ 1 บ้านหนองเรียง พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชายคือ เพศหญิง ร้อยละ 66.7 เพศชาย ร้อยละ 33.3 มีช่วงอายุระหว่าง 30-39 ปี ร้อยละ 29.4 รองลงมา มีอายุระหว่าง 20-29 ปี และมีอายุ 50-59 ปี ร้อยละ 18.8 ค่าเฉลี่ยของอายุของประชาชน คือ 38.96 ปี มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุเท่ากับ 13.564 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 100

2.2 สถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 80 สถานภาพสมรสโสด ร้อยละ 13.3 หย่าร้าง ร้อยละ 6.7 สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 33.3 การศึกษาชั้นมัธยมศึกษา ร้อยละ 66.7 ประกอบอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 80 ประกอบอาชีพรับจ้าง อาชีพค้าขาย และอาชีพแม่บ้าน ร้อยละ 6.7 มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายของครอบครัว ร้อยละ 80 และมีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายของครัวเรือน ร้อยละ 20

2.3 อาสาสมัครสาธารณสุข หมู่ที่ 12 บ้านศาลาประชาคม พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชายคือ เพศหญิง ร้อยละ 93.3 เพศชาย ร้อยละ 6.7 มีช่วงอายุระหว่าง 30-39 ปี ร้อยละ 29.4 รองลงมา มีอายุระหว่าง 20-29 ปี และมีอายุ 50-59 ปี ร้อยละ 18.8 ค่าเฉลี่ยของอายุของประชาชน คือ 38.96 ปี มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุเท่ากับ 13.564 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 100 สถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 93.3 สถานภาพสมรสโสด ร้อยละ 6.7 สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 33.3 การศึกษาชั้นมัธยมศึกษา ร้อยละ 60 และระดับอนุปริญญา ร้อยละ 6.7

ประกอบอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 53.3 ประกอบอาชีพค้าขาย ร้อยละ 20 ประกอบอาชีพรับจ้าง และอาชีพแม่บ้าน ร้อยละ 13.3 มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายของครอบครัว ร้อยละ 93.3 และมีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายของครัวเรือน ร้อยละ 6.7

2.4 ความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออกของประชาชนและอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้านหนองเรียงและบ้านศาลาประชาคมประชาชนบ้านหนองเรียงมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้สูงกว่าประชาชนบ้านศาลาประชาคม คือ 9.27 และ 8.20 อาสาสมัครสาธารณสุขบ้านหนองเรียง มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้สูงกว่าอาสาสมัครสาธารณสุขบ้านศาลาประชาคม คือ 9.80 และ 9.33

2.5 ทักษะการรู้เรื่องโรคไข้เลือดออกของประชาชนและอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้านหนองเรียงและบ้านศาลาประชาคม ประชาชนบ้านหนองเรียงมีค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการรู้เรื่องโรคไข้เลือดออกสูงกว่าประชาชนบ้านศาลาประชาคม คือ 8.84 และ 7.78 อาสาสมัครสาธารณสุขบ้านหนองเรียง มีค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการรู้เรื่องโรคไข้เลือดออกสูงกว่าอาสาสมัครสาธารณสุขบ้านศาลาประชาคม คือ 9.07 และ 8.67

2.6 การปฏิบัติในการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนและอาสาสมัครสาธารณสุขบ้านหนองเรียงและบ้านศาลาประชาคมประชาชนบ้านหนองเรียงมีค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติสูงกว่าประชาชนบ้านศาลาประชาคม คือ 18.85 และ 16.71 อาสาสมัครสาธารณสุขบ้านหนองเรียง มีค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติสูงกว่าอาสาสมัครสาธารณสุขบ้านศาลาประชาคม คือ 23.40 และ 20.13

2.7 บทบาทหน้าที่ อสม ในการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนและอาสาสมัครสาธารณสุขบ้านหนองเรียงและบ้านศาลาประชาคม อาสาสมัครสาธารณสุขบ้านหนองเรียงมีค่าเฉลี่ยคะแนนบทบาทหน้าที่ อสม. สูงกว่าอาสาสมัครสาธารณสุขบ้านศาลาประชาคม คือ 12.53 และ 12.40

2.8 การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมในการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนและอาสาสมัครสาธารณสุขระหว่างบ้านหนองเรียงกับบ้านศาลาประชาคม เมื่อเปรียบเทียบปัจจัยความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออก ทักษะการปฏิบัติ ระหว่างประชาชนบ้านหนองเรียงกับประชาชนบ้านศาลาประชาคม พบว่าทั้ง 3 ปัจจัยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ค่า $P\text{-value} = 0.001$ และเมื่อเปรียบเทียบความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออก ทักษะการปฏิบัติ และบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขระหว่างบ้านหนองเรียงกับบ้านศาลาประชาคม พบว่า ความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออก ทักษะการปฏิบัติ และบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุข ระหว่าง 2 หมู่บ้าน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ค่า $P\text{-value} = 0.001$ และพบว่าเมื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติ

ของอาสาสมัครสาธารณสุขบ้านหนองเรียงกับบ้านศาลาประชาคมพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ค่า $P\text{-value} = 0.05$

การอภิปรายผล

1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนและอาสาสมัครสาธารณสุข บ้านหนองเรียงและบ้านศาลาประชาคม ตำบลท่าข้าม อำเภอท่าแพ จังหวัดชุมพร ทำวิจัยสำรวจ ศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามในประชาชน และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน แล้วนำผลมาอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออกของประชาชน และอาสาสมัครสาธารณสุขบ้านหนองเรียงและบ้านศาลาประชาคม ประชาชนบ้านหนองเรียง มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้สูงกว่าประชาชนบ้านศาลาประชาคม อาสาสมัครสาธารณสุขบ้านหนองเรียง มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้สูงกว่าอาสาสมัครสาธารณสุขบ้านศาลาประชาคม จากการศึกษาในจังหวัดกระบี่ พบว่าความรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก (สวรรณค์ ต่อติด, 2551 : 75-78) ดังนั้นจึงควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนและอาสาสมัครสาธารณสุขบ้านศาลาประชาคมมีความรู้เพื่อให้เกิดความตระหนักในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกอย่างต่อเนื่อง

2. ทักษะคิดเรื่องโรคไข้เลือดออกของประชาชนและอาสาสมัครสาธารณสุขบ้านหนองเรียงและบ้านศาลาประชาคม พบว่าประชาชนบ้านหนองเรียงมีค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะคิดที่ถูกต้องสูงกว่าประชาชนบ้านศาลาประชาคม อาสาสมัครสาธารณสุขบ้านหนองเรียง มีค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะคิดที่ถูกต้องสูงกว่าอาสาสมัครสาธารณสุข บ้านศาลาประชาคม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาในจังหวัดหนองบัวลำภู ที่พบว่าทักษะคิดของประชาชนในพื้นที่ปลอดโรคดีกว่าพื้นที่ระบาดซ้ำซาก (สังคม ศุภรัตน์กุล และคณะ, 2549 : 47-62) จึงควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและอาสาสมัครสาธารณสุขบ้านศาลาประชาคมมีทักษะคิดที่ดีในการป้องกันโรคไข้เลือดออก

3. การปฏิบัติในการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนและอาสาสมัครสาธารณสุขบ้านหนองเรียงและบ้านศาลาประชาคม ประชาชนบ้านหนองเรียงมีค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติสูงกว่าประชาชนบ้านศาลาประชาคม อาสาสมัครสาธารณสุขบ้านหนองเรียง มีค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติสูงกว่าอาสาสมัครสาธารณสุข บ้านศาลาประชาคม ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 4 กลุ่ม คือ ประชาชนหมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 12 อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่ที่ 1 และ 12 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และสมรสแล้ว ซึ่งจากการศึกษาในปี 2550 จังหวัดปราจีนบุรี พบว่าแม่บ้านที่มีการดูแลสุขภาพความสะอาด สิ่งแวดล้อมบริเวณบ้านดีจะมีการควบคุมโรคไข้เลือดออกได้ดีกว่าแม่บ้านที่ไม่ค่อยดูแลสุขภาพความสะอาดสิ่งแวดล้อม

(สมภพ แพทย์รัตน์, 2550 : 9-19) ดังนั้นจึงควรเน้นกลุ่มหญิงที่ทำหน้าที่แม่บ้านในเรื่อง พฤติกรรมอนามัยสิ่งแวดล้อม เพราะมีส่วนช่วยลดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายได้

4. บทบาทหน้าที่ อสม ในการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนและอาสาสมัครสาธารณสุขบ้านหนองเรียงและบ้านศาลาประชาคม อาสาสมัครสาธารณสุขบ้านหนองเรียง มีค่าเฉลี่ยคะแนนบทบาทหน้าที่ อสม. สูงกว่าอาสาสมัครสาธารณสุขบ้านศาลาประชาคม ซึ่งการศึกษาในจังหวัดหนองบัวลำภู ที่พบว่า บทบาทของการประชาชนในพื้นที่ปลอดโรคมีบทบาทอยู่ในระดับดีกว่าพื้นที่ระบาดซ้ำซาก (สังคม สุภรัตนกุล และคณะ, 2549 : 47-62) จึงควรส่งเสริมให้อาสาสมัครสาธารณสุขมีความรู้ในเรื่องการป้องกัน ดำเนินการเฝ้าระวัง และควบคุมโรคไข้เลือดออกเพิ่มเติม และกระตุ้นให้ดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกอย่างต่อเนื่อง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ควรส่งเสริมสนับสนุนรวมถึงการติดตามสถานการณ์การเกิดโรคเพิ่มเติมกับ อสม. เพื่อเพิ่มความรู้ความมั่นใจเพื่อให้ปฏิบัติงานในบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุข หน่วยงานผู้เกี่ยวข้อง ควรมีดำเนินการให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่อาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้านอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความมั่นใจแก่อาสาสมัครสาธารณสุขในการปฏิบัติงานเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก แลควรมีการสนับสนุนและส่งเสริมบทบาทของ อสม. ให้ชัดเจนทั้งกิจกรรมการเฝ้าระวังโรค หากมีเหตุการณ์ผิดปกติเกิดขึ้นในพื้นที่ก็สามารถที่จะช่วยให้การควบคุมป้องกันโรคเป็นไปอย่างได้ผลและรวดเร็วทันทั่วทั้ง

5. ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประการ คือ 1) ปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกด้านความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก และด้านทัศนคติเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกของประชาชนและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านบ้านหนองเรียงกับบ้านศาลาประชาคม แตกต่างกัน และ 2) พฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกด้านการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกและบทบาทการทำงานในด้านการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านบ้านหนองเรียงกับบ้านศาลาประชาคม แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกด้วยการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของ ความรู้ ทัศนคติ การปฏิบัติ และบทบาทของประชาชนและอาสาสมัครสาธารณสุข ระหว่างบ้านหนองเรียงและบ้านศาลาประชาคม ดำบลท่าข้าม อำเภอท่าชะ จังหวัดชุมพร สรุปได้ดังนี้

การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนและอาสาสมัครสาธารณสุขระหว่างบ้านหนองเรียงกับบ้านศาลาประชาคม เมื่อเปรียบเทียบปัจจัยความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออก ทัศนคติ การปฏิบัติ ระหว่างประชาชนบ้านหนอง

เรียงกับประชาชนบ้านศาลาประชาคม พบว่าทั้ง 3 ปัจจัยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ค่า $P\text{-value} = 0.001$ และเมื่อเปรียบเทียบความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออก ทักษะการปฏิบัติ และบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขระหว่างบ้านหนองเรียงกับบ้านศาลาประชาคม พบว่า ความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออก ทักษะการปฏิบัติ และบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุข ระหว่าง 2 หมู่บ้าน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ค่า $P\text{-value} = 0.001$ และพบว่าเมื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติของอาสาสมัครสาธารณสุขบ้านหนองเรียงกับบ้านศาลาประชาคมพบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ค่า $P\text{-value} = 0.05$

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ปฏิบัติงานการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ควรส่งเสริมให้ความรู้การเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกเพิ่มเติม และกระตุ้นให้ดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกอย่างต่อเนื่อง

1.2 ควรส่งเสริมสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขและเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ให้ความรู้โรคไข้เลือดออก รวมถึงการติดตามสถานการณ์การเกิดโรคเพิ่มเติมกับ อสม. เพื่อเพิ่มความรู้ความมั่นใจเพื่อให้ปฏิบัติงานในบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุข

1.3 หน่วยงานผู้เกี่ยวข้อง ควรมีดำเนินการให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความมั่นใจแก่อาสาสมัครสาธารณสุขในการปฏิบัติงานเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

1.4 ควรสนับสนุนและส่งเสริมบทบาทของ อสม. ให้ชัดเจนทั้งกิจกรรมการเฝ้าระวังโรค หากมีเหตุการณ์ผิดปกติเกิดขึ้นในพื้นที่ที่สามารถที่จะช่วยให้การควบคุมป้องกันโรคเป็นไปอย่างได้ผลและรวดเร็วทันทั่วถึง

1.5 ผลที่ได้จากการวิจัย สามารถนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาศักยภาพ บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการดำเนินงานเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การป้องกันโรคไข้เลือดออกครั้งนี้ เป็นการวิจัยในช่วงเวลาเดียวเท่านั้น และจำกัดพื้นที่ ควรจะมีการวิจัยให้ครอบคลุมและกระจายทั้งพื้นที่ รวมทั้งทุกช่วงระยะเวลา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ ต่อแนวทางในการวิจัยในคราวต่อไป

2.2 ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างเป็น ตัวแทนหลังคาเรือนและอาสาสมัครสาธารณสุข ซึ่งมีพฤติกรรมในการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกอยู่ในระดับดี จึงควรศึกษาวิจัยในกลุ่มภาคีเครือข่ายอื่นๆ เช่น ในกลุ่มผู้นำชุมชน เพื่อที่จะ ได้ทราบถึงพฤติกรรมป้องกันโรคไข้เลือดออกว่าเป็นอย่างไร

2.3 ควรศึกษาปัจจัยเพิ่มเติม เช่น ค่านิยม การรับรู้ ในกลุ่มประชาชน และบทบาท การปฏิบัติงาน ภาวะผู้นำแรงจูงใจรวมทั้งการทำงานเป็นทีมในกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข

2.4 ควรทำการวิจัยคุณภาพ เพื่อหารูปแบบ และกลวิธีในการดำเนินงานให้สอดคล้อง กับวิถีชีวิต และการใช้ทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น